

Juomapakkausvero syrjii ja jarruttaa uusien pakkausten kehittymistä

- **Vuonna 2004 säädetty juomapakkausten valmistevero on poistettava. Vero on korkea, 51 senttiä litralta, ja kilpailullisesti syrjivä. Se myös estää uusien juomapakkausten kehittymisen.**
- **Juomapakkausvero on päällekkäinen ohjauskeino pakkausten tuottajavastuun kanssa. Kahdenkertaista sääntelyä ei pidä hyväksyä.**

Vuonna 2004 säädetty [laki eräiden juomapakkausten valmisteverosta](#) kohdistuu alkoholi- ja virvoitusjuomien pakkauksiin. Sillä pyritään vähentämään kertakäyttöisten juomapakkausten käyttöä. Veroa maksetaan tullitariffin ryhmään 22 kuuluvien juotavaksi tarkoitettujen juomien pakkauksista.

Veron piiriin eivät kuulu nestepakkauskartongista valmistetut pakkaukset, panttijärjestelmään kuuluvat pakkaukset, pienvalmistajien tuotteet (tuotanto alle 50 000 litraa vuodessa), yli 5 litran vähittäismyyntipakkaukset eivätkä vientiin tarkoitettut tuotteet. Vero on korkea, 51 senttiä litralta pakattua tuotetta.

Kilpailu vääristyy, oikeusvarmuus heikkenee

Juomapakkausvero nostaa merkittävästi tuotteiden hintoja ja vaikeuttaa veronalaisten tuotteiden kilpailua niin päivittäistavara- kuin food service -markkinoilla. Erytisen vaikeaa juomapakkausverovelvollisen yrityksen on pärjätä julkisten elintarvikehankintojen kilpailutuksissa.

Myös veron perusteen eli *nestekartongin* tulkinta on osoittautunut haasteelliseksi. Yrityksen on vaikea ennakoida pakkauksen luokittelua ja tullitariffia, koska tarkat määritelmät puuttuvat. Oikeusvarmuus heikkenee.

Nykytulkinnan mukaan nestekartonki suosii suurten volyymien pakkaamiseen tarkoitettuja pakkauslinjoja. Pientuottajilla ja esimerkiksi marja- tai kasvipohjaisia juomia valmistavilla yrityksillä on harvoin mahdollisuuksia investoida tällaisiin linjoihin.

Valmisteveroja asetettaessa kohdataan aina rajanveto-ongelmia, ja juomapakkausveron uudistaminen täysin kilpailuneutraaliksi on mahdotonta. Veron tuotto valtion kassaan on pieni, mutta kilpailua vääristävä vaikutus markkinoilla suuri. Käytännössä vero estää uudentyyppisten, kalliimpien raaka-aineita, kuten soseita, sisältävien juomien tulon markkinoille.

Este yritysten kasvulle ja viennille

Alle 50 000 litran vuotuisen pientuotannon verovapaus on tukea, joka sallitaan vain erittäin pienille yrityksille EU-maissa. Jos tuotanto ylittää em. volyymirajan, valmisteveroa peritään kaikesta tuotannosta. Kun muistetaan lisäksi, että virvoitusjuomien pientuotanto on verovapaata, korotusvaraa tai porrastamisen mahdollisuutta juomapakkausveroon ei juuri jää.

Joissakin tapauksissa pk-yritykset ovat joutuneet rajoittamaan kasvuaan ja kehitystyötään juomapakkauksiveron vuoksi. Tilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun yritys on investoinut alun perin pakkauslinjansa valmisteveron ulkopuolisten tuotteiden mukaiseksi. Sen jälkeen yritys on kehittänyt vaikkapa välipalatyyppejä pienen annoskoon juomia, jotka pakkauksen ja tullitariffin ryhmän perusteella kuuluvatkin kaikki veron piiriin 50 000 litran tuotantorajan ylittämisen jälkeen.

Volyymirajan ylittyessä yritystä uhkaavat joko sakot keskusliikkeiltä toimitusvarmuuden heikentymisen vuoksi tai isot jälkiverot verottajalta. Kummatkin voivat nousta tuhansiin euroihin, esimerkiksi jälkivero 50 000 litrasta on 25 500 euroa.

Juomapakkauksivero nostaa vientiä harjoittavien suomalaisten yritysten kustannuksia, puhumatta tuotantotavan ja pakkauslinjan muutosten aiheuttamista mittavista kustannuksista. Myös valmisteveron hallinnollinen taakka yrityksille on suuri, koska vientituotteille on perustettava oma verovapaa varasto. Mahdolliset verotarkastuksetkin saattavat kestää kuukausia.

Päällekkäinen sääntely poistettava

Juomapakkauksiveroa säädettäessä veron ulkopuolelle jätettiin tietyt tullitariffiryhmät ja juomapakkauksista nestepakkaukskartonki. Tänä päivänä yrityksillä on kuitenkin käytössään myös sellaisia muovia ja kartonkia yhdistäviä juomapakkauksia, joissa kartonkikerros on erillinen mutta pakkaus on sekä käytöltään, ominaisuuksiltaan että tekniseltä kierrätettävyydeltään yhtäläinen nestepakkaukskartongin kanssa. Epäselvää on, miten uudentyyppiset kehitteillä olevat pakkaukset luokitellaan.

Juomapakkauksivero estää siten tehokkaan materiaalien kierrätyksen ja uusien tuotteiden kehittämisen. Viimeisen 15 vuoden aikana pakkausmateriaalien kierrätettävyydessä, kuluttajien lajittelumahdollisuuksissa ja pakkausten tuottajavastuussa on tapahtunut runsaasti kehitystä.

Pakkausten [tuottajavastuuta koskeva asetus](#) tuli voimaan [jätelakiin](#) viisi vuotta sitten. Se laajensi pakkaajien ja pakattujen tuotteiden maahantuojien velvollisuutta järjestää pakkauksille erilliskeräys ja jätehuolto sekä vastata toiminnan kustannuksista asteittain toukokuusta 2015 lähtien. Tuottajavastuun laajentamisella tavoitellaan pakkausjätteen tehokkaampaa uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Tuottajavastuuvellisuudesta ja pakkausten hyötykäyttömaksuista vapautuu, jos tuote kuuluu pantilliseen pakkausten kierrätysjärjestelmään.

Tullinimikeluokkaan 22 kuuluvista tuotteista maksetaan nyt sekä tuottajavastuun mukainen hyötykäyttömaksu että juomapakkauksivero, jos pakkaus ei kuulu tai sitä ei hyväksytä pantilliseen kierrätysjärjestelmään tai se ole nestepakkaukskartonkia. Kaikilla tullinimikeluokkaan 22 kuuluvilla pakkausten tuottajilla ei ole mahdollisuutta liittyä pantilliseen kierrätysjärjestelmään.

Päällekkäistä sääntelyä ei pidä hyväksyä! Juomapakkauksivero on päällekkäinen pakkausten tuottajavastuun kanssa ja siksi vero pitää poistaa.

Lisätietoja:

Johtaja Heli Tammivuori, puh. 040 557 5667, heli.tammivuori@etl.fi

Toimialapäällikkö Anna Vainikainen puh. 050 583 0478, anna.vainikainen@etl.fi